ROMULUS BĂRBULESCU — GEORGE ANANIA

COLECȚIA
„POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE"

356

PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE

*

ROMULUS BĂRBULESCU
GEORGE ANANIA

PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE

Divertisment științifico-fantastic ce se dorește un simplu proiect de farsă cinematografică

*

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

PERSONAJELE:

TUNING CLIT — psihiatru
VEL GENAR — pilot clasa a doua
ADA — doctor în medicină, soția lui
DARN DOWN — multiplu campion sportiv
MARY — inginer electronist, soția lui
FALANGA DOGMATICILOR
d'ARTAGNAN, ATHOS, PORTHOS, ARAMIS — iluștri și cunoscuți mușchetari
Papa PILLARD — hangiu
Moș LAPIN — braconier
HILFE — comandantul gărzii
MICHELET — abate, avînd și numeroase alte profesiuni
de l'ÂME GRISE — abate, reprezentantul cardinalului, cunoscut și sub numele de MILLESCROIX.
REGELE
REGINA
PAUVRELIEU — cardinal
CĂLĂUL — cu ajutoarele sale
Roboți, mușterii, slujnice, gentilomi, soldați, rîndași etc.

Acțiunea se petrece în anul 2169 — nefiind exclusă nici probabilitatea unei date anterioare.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XV
15 septembrie 1969

ROMULUS BĂRBULESCU —
GEORGE ANANIA

PLANETA UMBRELELOR ALBASTRE

Mărire, slavă ție, Satan, în înălțimi
De ceruri, unde rege ai fost, și-n adîncimi
De iad, în care-acuma învins, visezi în tihnă !
Ia-mi sufletul aproape de tine, spre odihnă,
Sub arborele științei, cînd fruntea-ți de erou
Sub crengile-i luci-va ca într-un templu nou !
BAUDELAIRE, „RUGĂ" ★

Viitorul și trecutul
Sînt a filei două fețe...
M. EMINESCU, „GLOSSĂ"

1

Laboratorul psihiatrului Tuning Clit. Peretele din fund e acoperit în întregime cu ecrane — pătrate, circulare, dreptunghiulare, elipsoidale, ovale, concave, plane și convexe — de diferite culori. Se înserează. Lumina zilei, distilată prin filtre nevăzute, ajunge înăuntru descompusă, îmbinată în nuanțe cît mai stranii, dar cu efect cît mai plăcut. Dedesubtul ecranelor, un masiv pupitru de comandă, impresionant și complex, cu toate elementele care fac faima acestor instalații. În dreapta, zece roboți antropomorfi, aliniați ca la paradă își mișcă brațele, antenele și ochii telescopici, gata să intre în acțiune la cel mai mic semn al stăpînului. Podeaua, un superb mozaic din pietre prețioase, înfățișează momentul palpitant al trecerii astronavei „Năluca" prin înflăcăratul Aldebaran. Pe prora rachetei, în mijlocul uraganului de foc ce-l lasă indiferent, șade într-un jilț profesorul Clit. Vîrsta și-a lăsat din plin amprenta pe înfățișarea sa, altădată impunătoare.

Se gîndește absent la ceva, dar îl tulbură un strănut sonor, ce trezește ecouri în gigantica încăpere. Unul dintre roboți

---

★ Litanii către Satan — Trad. Șerban Bascovici.

parcurge instantaneu distanța pînă la fotoliu și pulverizează în nările profesorului un nor de lichid antiseptic, cu miros de violete. Bătrînul se strîmbă cît se poate de urît, din cauza junghiului teribil ce i-a străbătut rotulele, tibiile, peroneele și tarsienele ambelor picioare. Oftînd, pipăie cu mîna după butonul alb, instalat chiar în brațul jilțului. În sfîrșit, îl găsește. Nervos, apasă pe el de cîteva ori. Pe ecranul central, pîlpîie niște lumini.

— Vă ascult, maestre! răsună, cu politețea cuvenită, vocea unui bariton — chip fermecător, umeri atletici — apărut pe ecran.

— Reumatism, tinere! De la ploaia de ieri, se vaită Tuning, al cărui glas subțirel tremură, nehotărît, în aer. Ce-mi recomanzi?

— Folosiți cu toată încrederea noul nostru ciberdoctor „Hippocrat — 7007“, specialist în tratarea afecțiunilor ce...

— A, nu m-ai înțeles! Nu vreau iar o mașină! Sînt un biet moșneag, prietene, mi-e dor de oameni.

— Maestre! răsună vocea, încărcată de reproș.

— Nu te lua după poze! O vezi? ridică o revistă. Cîți ani crezi că aveam aici? Vreo patruzeci. Dar de atunci, tinere prieten, a trecut un secol. Sînt bătrîn, iar în casa asta există trei duzini de automate. Fii rezonabil, te rog...

— Altceva, stimate maestre, noi nu avem. Noi...

— Ignorați istoria, asta e! Adică subtextul ei, civilizația. Vă spargeți capul cu probleme rezolvate de mult și mai simplu.

— Ma...

Tuning întrerupe legătura: „Firoscoșilor!“ bombăne. Cu gest pripit cheamă robotul de adineauri:

— Strachina mare, cu ionizări. Și, vezi, apa să fie ceva mai fierbinte, drăguță! Automatul iese val-vîrtej. Bătrînul apasă pe alt buton. Gata pregătirile?

— Gata, domnule profesor! răsună glasul unei femei.

— Cînd se va declanșa faza finală a crizei? își freacă el genunchii.

— La aterizare sau imediat după aceea. Reacțiile neuronilor parietali se intensifică peste prevederi. Prognozele...

— Administrați-i un calmant hipnotic, să nu facă vreo boroboață la coborîre. După aia... potopul!

La o biocomandă, toate ecranele intră în funcțiune, iar fotoliul, plutind, se apropie de pupitru. Se transmite imaginea diverselor zone ale creierului cuiva, cu neuronii în plină agitație. Pe ecranele superioare apar vederi în relief de pe cosmoportul AXB-6, unde e așteptată sosirea navei de cursă „Boreas“.

2

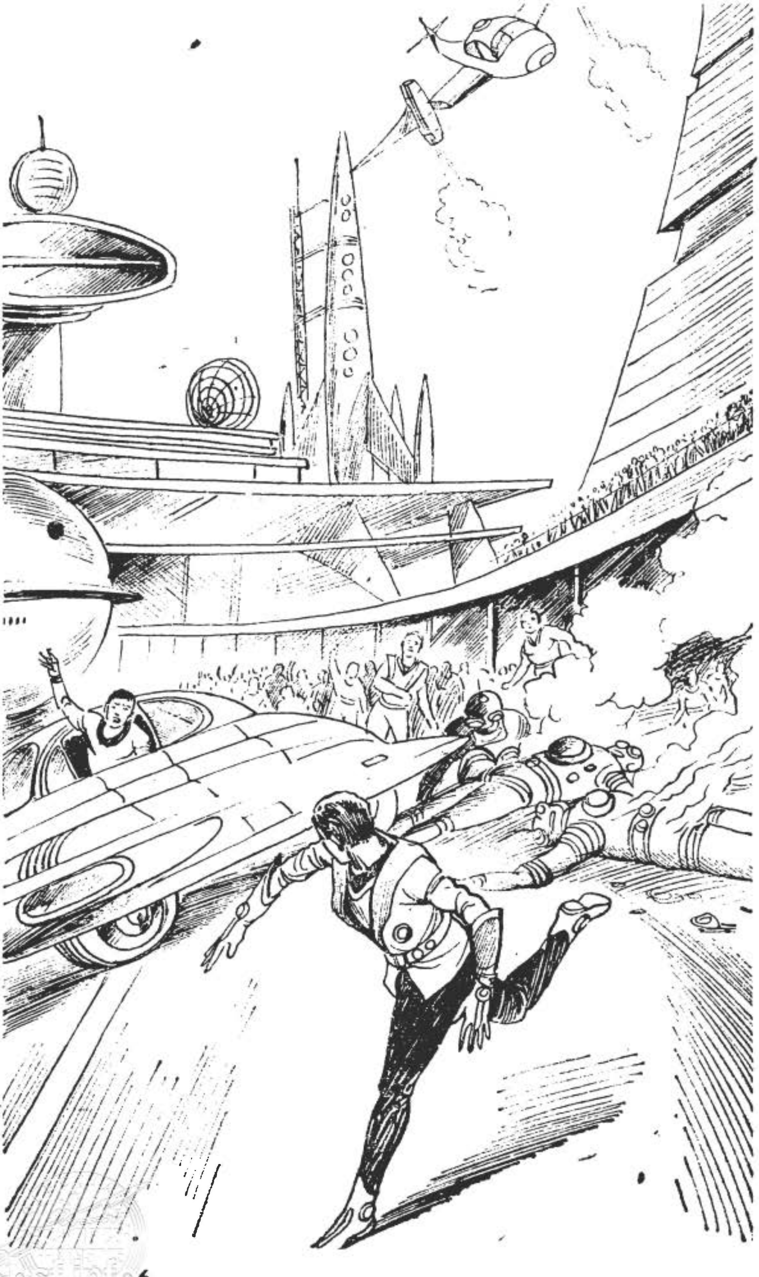
Cosmoportul AXB-6. Automate, pasageri, roboți, astronave, mașini cibernetice și trenuri de bagaje. În spirala turnului de comandă licăresc lumini policrome. Pistele aeriene par niște panglici gălbui ce se pierd la orizont. O voce gravă izbucnește de peste tot, anunțînd: „Atențiune! Atențiune! Nava-accelerat «Boreas», din direcția: Omicron-8—Pluton—Jupiter sosește în stație la platforma aeriană șapte. Repetăm. Nava..."

Racheta își face apariția, aterizează, ușile se deschid, scările coboară, pasagerii descind; din cabina conductorului iese Vel Genar, pilot clasa a doua, cunoscut pe toate liniile sectorului, de cînd cu accidentul din vara trecută. Tînăr, înalt, păr negru, ochi albaștri, mișcări elegante — ca în ilustratele companiei „International Lines of Space". Se strecoară abil prin forfota macaralelor de transbordare. Se aruncă din mers pe prima bandă rulantă orizontală care-l duce pînă în fața șefului de pistă. Salută respectuos. Mîna îi tremură ușor, în vreme ce dă laconicul raport: „Nimic de semnalat!" Fără să scoată nici un cuvînt, șeful pistei răspunde la salut și pleacă.

Vel Genar răsuflă adînc. Privește împrejur. Zîmbește. Se îndreaptă spre aceeași bandă rulantă care-l transportă din nou lîngă rachetă. Introduce două degete în gură, fluieră scurt, năpraznic. Din navă, printr-un hublou rotund, își face apariția un fotoliu zburător. Plutește lin, aterizînd lîngă pilot. Acesta se așază pe el, apasă pe maneta din dreapta, înălțîndu-se în văzduh. Dirijîndu-și mașina, Vel Genar ajunge în prora navei, acolo unde numeroși roboți descarcă bagajele călătorilor. Așteaptă răbdător să apară și valiza lui, după ce s-a convins dintr-o privire aruncată automatului de distribuție de pe platformă că numărul valizei sale nu fusese înregistrat. În sfîrșit, iat-o: un cufăr de lemn, destul de impozant, legat cu o curea ca să nu se deschidă. Pilotul face un salt, smulge cufărul, îl cumpănește în mîini și-l aruncă pe umeri. Robotul cel mai apropiat încearcă stîngaci să i-l ia. Genar îi lovește — cu piciorul — centrala de comandă. Mașina scoate un nor de fum și cade grămadă. Alte mașini, dereglate de acest flagrant act irațional, fug, rostogolindu-se de pe platformă.

Genar, cu povara sa pe spate, urcă în fotoliu, manevrîndu-l dibaci cu un picior. Aterizează ușor și pornește senin, cu cufărul pe umeri, spre ieșirea din cosmoport.

Un tînăr miop, savurînd deliciile unei înghețate pe care o studiază din cînd în cînd cu atenție, vine din sens opus. Neatent, se izbește cu fruntea de muchia cufărului. Înghețata îi cade în manșeta din stînga a pantalonilor. Tînărul ridică ochii, clipește

nedumerit, își scoate ochelarii, și-i șterge îndelung de reverul hainei, îi pune la loc, deschide gura și rămîne într-o atitudine nu prea inteligentă, dar expresivă. Pilotul, cocoșat sub ladă, îl dă binișor la o parte. Celălalt îl lasă să treacă, apoi se repede din nou înaintea lui și din nou e dat la-o parte.

În momentul reluării scenei pentru a patra oară, cîțiva copii sar din cărucíorul automat care-i ducea la microracheta lor și se iau după cei doi, țipînd de bucurie. Vel Genar se angajează pe autostrada spiralată ce coboară spre oraș. Mașinile ce gonesc pe cele 30 de benzi de circulație încep să-și piardă direcția — șoferii s-au zăpăcit.

Cinci bărbați ies din restaurantul apropiat, urmați de alți 15 gură-cască și se alătură copiilor și tînărului miop. Alaiul se oprește în fața lui ZK-22510, agentul electronic ce dirijează circulația în această zonă. Genar surîde perfid.

— E sportiv ? întreabă o femeie îmbrăcată în verde.

— Poate ! răspunde un tip cu mutră posacă și priviri bănuitoare. O fi vreun sport nou.

— Ba nu-i sportiv ! îi contrazice categoric o stewardesă de pe linia Marte-Jupiter-Saturn (aer războinic, ochi imenși și brățări de aur la picioare). E pilotul Vel Genar.

Uimire și, la periferia grupului, comentarii în șoaptă.

— Atunci cum se explică, duduie, comportarea asta irațională ? izbucnește, ațîțată la culme, femeia verde.

— Ce-a zis, ce-a zis ? se interesează comentatorii periferici.

— Comportare irațională ! Comportare irațională ! lărmuiesc cu glas tare puștii și se prăpădesc de rîs.

Cuvintele dau ocol mulțimii ce sporește mereu, apoi pătrund în automobile și pornesc, cu 500 la oră, în toate direcțiile. ZK-22510 îl măsoară pe Genar, își scotocește memoria, căutînd sensul faptei acestuia, nu-l găsește, declanșează cele cinci sirene de alarmă, aprinde farurile, oprind circulația șoselei, se dereglează, începe să fumege ca un vulcan și rămîne inert, cu instalația arsă.

Tînărul cu figură posomorită își croiește drum printre curioși și o rupe la fugă ca un bezmetic, fără să mai privească înapoi. Circulația e paralizată. O mie de oameni îngroașă rîndurile celor din jurul pilotului și pornesc mai departe cu el, în jos, către oraș.

3

Psihiatrul Tuning Clit hohotește cu glăsciorul său anemic, de parcă ar chițcăi un șoarece. Se amuză, privind pe ecran convoiul impunător ce-l urmează pe Genar. În urmă se vede o

coloană de fum de la roboţii înşiraţi pe parcurs şi care au luat foc unul după altul. Prin uşa mascată din peretele laboratorului apare maşina-robot, aducînd „strachina cu ionizări“, aparat întrebuinţat in terapia bolilor reumatismale, construit după ideile psihiatrului. (Semăna cu un lighean, în care savantul făcea băi fierbinţi, concomitent cu iradierile ce le primea din aparatura instalată pe fundul originalului instrument de fizioterapie.) Strecurîndu-se atent sub pupitru, robotul îl descalţă pe profesor, îi vîră picioarele în apă, apăsînd apoi pe butonul marginal al aparatului. Sonerie, după care o voce alarmată :

— Stimate maestre, mă iertaţi, un caz ciudat, pilotul Vel Genar din oraşul nostru cară un geamantan în spate. Refuză orice ajutor al automatelor. Aici centrul de profilaxie şi de apărare a sănătăţii. Bănuim că Genar e bolnav. Ce ne sfătuiţi ?

— Să nu vă treacă prin cap să daţi alarma ! îi sfătuieşte maestrul. Pe ecranele laboratorului se constată cu uşurinţă că procesele fiziologice din creierul pilotului s-au intensificat la maximum.

— Să n-apară complicaţii ! se nelinişteşte colaboratorul invizibil al lui Clit

— Nu-i cazul ! răspunde acesta, surîzînd fericit. Baia îşi făcuse efectul.

4

Deasupra oraşului coboară ceaţa fosforescentă care-l va ilumina pînă-n zori. Genar se odihneşte ; şi-a lăsat jos cufărul greu şi-şi şterge mulţumit sudoarea. Mulţimea îi dă tîrcoale. În jur, nici urmă de automate. Instinctul de conservare le-a dictat să se ascundă pe după copaci şi tufişuri, de unde apar antene şi ochi răzleţi.

Omul care-a zăpăcit urbea se gîndeşte visător la ceva. Matroana în verde îi trage pe cei doi puşti lîngă dînsa şi, aplecîndu-se peste ei, le şopteşte ceva la ureche, apoi se ascunde, cît poate mai demn, în spatele stewardesei agresive.

— Nene, strigă puştii care sughiţă de-atîta rîs. Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile? Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile ?

— Pentru că nenea nu le mai poate suporta, răspunde cu blîndeţe pilotul.

— Nene, ce ţi-a venit matale să strici maşinile ? strigă puştii mai departe, pe rînd, grozav de mîndri şi de veseli.

Genar surîde şi el, îşi ia lada şi pleacă iar, singur.

Mulţimea a căpătat un răspuns şi nu mai ştie ce trebuie să facă, dar în orice caz nu-l mai secondează, ar părea nişte caraghioşi, nu ?

— Nene, ce ţi-a venit matale...? orăcăie băieţeii pînă ce doamna verde pune mîna pe amîndoi şi le dă o mamă de bătaie.

5

Zadarnic protestează roboţii în cor... Uşa lui Tuning se deschide larg şi în feeria de culori a laboratorului se iveşte o mare pată neagră. Şaisprezece indivizi, înşiraţi pe patru rînduri şi îmbrăcaţi cu multă sobrietate, păşesc în cadenţă spre fotoliul unde bătrînul îşi şterge picioarele pirpirii, înroşite de baie. Este faimoasa şi temuta „Falangă a Dogmaticilor“ din Academie, un grup de mucegăiţi, tipicari şi înecaţi în rutină, al căror unic scop este acela de a înăbuşi progresul în faşă. Apariţia lor îi provoacă profesorului un acces de veselie stăpînit cu greu.

— Ce vă aduce la mine, stimaţi colegi? se interesează el ceremonios şi grav.

Falanga a încremenit la vederea straniei îndeletniciri a amfitrionului; rosteşte un foarte contrariat „Pardon!“ şi face stînga-mprejur.

— A, nu, vă rog, nu mă deranjaţi cu nimica! îi opreşte vocea şi mai gravă a lui Clit. Să continuăm!

Falanga revine cu frontul spre psihiatru, tocmai la timp pentru a asista la o scenă năstruşnică : un robot mititel se repede într-una să-i şteargă acestuia picioarele, pînă cînd Clit, enervat, îl trînteşte de mozaic şi-l face bucăţi.

— E o epidemie! şopteşte Al Şaisprezecelea Dogmatic către Al Doisprezecelea, din faţa lui.

— Există pericolul contaminării! deduce Al Doisprezecelea la urechea celui de-Al Optulea.

Falanga se retrage cu cinci paşi, intenţionînd să treacă, după vizită, pe la primul Centru antiseptic.

— Aşadar, vă aduce la mine...? repetă Tuning, a cărui ureche n-a scăpat nimic din schimbul de cuvinte.

— Vel Genar! anunţă Primul Dogmatic, cu o voce lugubră.

— Aha, v-a dat de furcă! chicoteşte gazda, trăgîndu-şi ciorapii.

— Distruge maşinile, automatele! îl denunţă Primul.

— Stîrneşte panică în oraş! se amestecă Al Doilea.

— Distruge maşinile, automatele! repetă Primul ca o maşină distrusă.

— Și ce vedeți rău în asta? replică psihiatrul, care și-a legat și ultimul șiret. Dumneavoastră, colega, nu vi s-a acrit niciodată de ele?

Falanga holbează cei 32 de ochi la auzul acestor cuvinte îngrozitoare. Tuning devine brusc serios:

— Vel Genar e bolnav. Îl urmăresc de mult și știu cum poate fi vindecat. A suferit un șoc psihic în timpul accidentului său din Cosmos.

— Deci e... nebun? se sperie de-a binelea Primul Dogmatic.

— Dacă vreți! Un nebun înțelept însă. Nu înțelegeți, așa-i? Vă rog, aș vrea să lucrez!

Face un semn automatelor care se grăbesc să deshidă ușa. Vizitatorii se retrag, țepeni de indignare, urmați de robotul ce duce triumfător ligheanul.

6

Acasă la Genar. O vilă singuratică, între grădini, la marginea orașului. Interior simplu, cu mobilă puțină; se vede efortul locatarilor de a reduce lucrurile la strictul necesar. În schimb, multe tablouri alese cu gust rafinat — picturi celebre, reprezentînd mai ales peisaje extraterestre. Fac parte din colecția Adei, soția pilotului. Mai există și o bibliotecă impunătoare, unde, lîngă microfilme, se aliniază ordonat și cărți foarte vechi, tipărite pe hîrtie — colecția lui Genar. Două terase mărginite de grupuri statuare, cioplite în marmură, printre care cresc anapoda cactuși pitici și alte plante completează modesta locuință.

Ada, în bibliotecă, împletește ciorapi, cu agilitatea unui prestidigitator. E mai tînără decît soțul ei, înaltă, brună, aer energic și hotărît.

Locvorobotul de la intrare anunță sosirea lui Genar. Ada lasă lucrul și așteaptă. Vel intră obosit, pune jos lada și răsuflă adînc:

— Bună seara, Ada!

— Bună seara. După veselia ta, se pare...

— Exact! Am venit pe jos de la cosmoport, cu afacerea asta în spate. Orașul e la pămînt!

— Vel! Tot n-ai vrut să renunți?

— Să renunț? Își desface cravata, din care ies o puzderie de scîntei electrice. În ruptul capului, draga mea!

— Și oamenii? Ce-au zis?

— Erau așa de zăpăciți cu toții ! Cred că n-au prea înțeles mare lucru. Ada, ce grozav o să fie dacă izbutim ! Vom începe cu un exemplu grăitor : să distrugem întîi mașinile noastre.

— Zău, tu...

— Știu, nu ești de acord. Dar ai să vezi, ai să vezi ce bine o să ne fie fără ele ! Accidentul acela mi-a deschis ochii. Să-ți mai explic o dată ?

— Am impresia că exagerezi !

— Eu sau voi ? Ada, perpetuăm o greșeală care a și început să ne coste. Blestemata asta de comoditate...

— Atunci, hai să distrugem tot orașul, cum zice Darn ! Să distrugem rachetele, automobilele, aparatele de ras și ascuțitorile mecanice !

Genar își scoate haina, se așază lîngă soție și-și reazemă capul de spătarul fotoliului.

— Bine, s-o luăm și altfel. Cîte automate există în medie la casa unui om ? Ai habar ?

— Noi avem doar șase.

— Noi nu sîntem oameni ca toți oamenii !

— Nu striga, te rog !

— Noi sîntem niște nebuni, care vor să arunce omenirea în aer ! Ascultă, mergeam cu geamantanul în spinare. O mie de curioși m-au însoțit vreme de trei ceasuri, repetînd numai două cuvinte : „Comportare irațională“. Dar n-a fost unul care să mă-ntrebe : „Ce-ai de gînd ?“ Am lăsat după mine un cimitir de roboți...

— Probabil erau convinși că imediat ce vei ajunge acasă rudele te vor duce la un medic... Hai, hai, am glumit ! La casa omului există acum în medie cam o duzină de automate.

— Și cîte dintre ele îi sînt necesare ? Poate un sfert. Restul e balast și balastul crește zilnic, alarmant. Avem mașini care ne despersonalizează. Nu crezi ? Mașini dezinfectante : strănuți — îți aruncă în nas un nor de bactericide ; te zgîrii — zece soluții regeneratoare ; te doare capul — dușuri cu raze. Mai rămîne să ne spună povești cînd ne plictisim. Dacă e cald, nu mai poți deschide fereastra : ai instalații de aer condiționat. Dacă vrei să miroși o floare, te asfixiază mașina-parfumerie. Faci baie — mașina de masaj îți rupe coastele. Așteaptă, nu rîde ! Legea minimului efort e aplicată strîmb și ne înlănțuie. Mașini de lustruit pantofii, mașini de întîmpinat vizitatorii, mașini de aprovizionare cu alimente, mașini de proiectat microcărțile, mașini de strîns patul, bucătari electronici, medici electronici, șoferi, piloți, agenți de circulație, doici — ai auzit ? —, doici electronice ! Batiste-roboți, mănuși-roboți (își arată cravata), cravate-roboți, care se înnoadă singure, pantofi-roboți, ce te duc oriunde vrei în patru ritmuri de mers ;

plimbare, mers normal, mers grăbit și fugă... Scaune automate — se mulează după corpul solicitantului. Haine automate — cedează căldură sau te fac să crezi că ești în frigider, după dorință. Tablouri automate — își schimbă desenul și culoarea în funcție de gusturi. Iată, Ada, mașinile care ne fac viața ușoară și plăcută! Iată de ce, din dorința, firească altminteri, de a ne ușura și a ne înfrumuseța viața, vom ajunge curînd-curînd să avem dinți electronici, ochi electronici, inimi electronice, dorințe și satisfacții electronice!

— Vai, cum exagerezi! Dragul meu, de ce crezi că, totuși, automatele astea nu le fac celorlalți oameni reale servicii?

Genar sare din fotoliu și se plimbă agitat.

— Diferența dintre noi, Ada, e că nici tu și nici altcineva n-a fost cu mine în momentul fericitului accident cosmic. Nu știți ce înseamnă să trăiești două luni fără nici o mașină. Să faci focul, un foc adevărat, cu lemne adevărate! Să mînînci conserve încălzite pe cărbuni și pe urmă să citești. O, să citești lîngă foc!... Adormeam cu gîndul la tine și te-am visat. Aici robotul „Morfeu“ mă pune să visez ce vrea el. Priveam stelele. Mergeam pe jos zeci de kilometri. Nu, Ada, undeva oamenii greșesc și trebuie să îndreptăm greșeala asta. Automatele nu ne folosesc. Bunicii ne-au învățat să le utilizăm pretutindeni, iar noi i-am ascultat fără să discernem. Acum, uite, ăștia ne sufocă!

Genar cheamă cu un gest unul dintre roboți, îl întoarce cu spatele și-i dă un pumn peste centrala de comandă. Mașina cade fulgerată.

— Oprește-te, Vel! Tu propui renunțarea la automate, dar cu ce le înlocuiești? Oamenilor trebuie să le dai ceva în schimb, să le lași măcar cîteva...

— O viață fără complicații inutile, fără corsetul unei comodități înrobitoare și cu...

Restul cuvintelor se pierd în zgomotul infernal scos de instalația de climă artificială. Un nor de fum înecăcios se revarsă în încăpere.

— Genar, mă sufoci!

— Am deschis ferestrele. Ce vrei, orice început e greu. Mai bine aș fi scos-o din priză...

— Vel! glasul Adei tremură de încîntare. Uite stelele, Vel!

— Contemplă-le! E primăvară, ai aflat? Simți aromele florilor?

— Simt aromele automatelor arse.

— Totdeauna prozaică! Stai, mai am nițică treabă și în grădină...

Se aude ușa dinspre terasă, apoi biblioteca se cufundă în întuneric. Vocea Adei:

— Hei, ce faci? Nu mai avem lumină!

— Zi mersi! Nu mai avem mașini!

7

Dimineaţa, în acelaşi loc. Ferestrele, uitate deschise, aduc parfumul trandafirilor şi imaginea unui splendid răsărit de soare. Ada, în fotoliu, priveşte fascinată zorile. Intră Genar, într-o haină de casă. A dormit prost.

— Te-ai sculat, Vel ?

— Nu-nţeleg cum poţi sta în frigul ăsta ! Şi ce faci acolo ?

— Privesc. Vino, răsare soarele...

— Zău ? Nu mi-aş fi-nchipuit.

— Nu fi răutăcios ! Tu îl vezi toată ziua, din astronavă. Poate nici nu-i mai dai atenţie. Pe cînd eu, de aici, dintre ziduri îi duc dorul.

Pilotul se împiedică de rămăşiţele pămînteşti ale robotului casnic, îl ia în braţe cu un efort şi-l aruncă pe geam.

— Abia acuma îmi dau seama, Vel, cîtă dreptate ai avut ! E ceva, ca o uşurare. Şi aerul e-atît de proaspăt, simţi ?

— Simt ceva care-aduce a foame.

— Totdeauna prozaic !

— Măcar atîta puteai să faci şi tu, ceva de mîncare. N-am pus nimic în gură de ieri de la prînz.

— Dacă te-ai apucat să sfîrteci bucătarul electronic ! Îi comandasem cina şi chiar începuse s-o prepare.

— De ce nu m-ai avertizat ? Ori să-i fi dat comanda mai devreme. Ce sistem e ăsta, vine omul de la drum şi nu găseşte la el în casă o coajă de pîine !

— A, asta vrei ? Au mai rămas nişte resturi de friptură de la prînz. Dar, ştii şi tu, nu-i recomandabil. Mîncarea veche se alterează.

— Prostii ! strigă fericit Genar şi fuge la bucătărie.

Nişte bătăi violente izbucnesc la uşa dinspre stradă. Speriată, Ada se grăbeşte să deschidă. Revine cu Darn Down şi Mary Wilde, un soţ şi o soţie complet opuşi ca fizic şi temperament. El, un Hercule de vreo 30 de ani, un balot voluminos de oase şi muşchi, plesnind de forţă şi vitalitate, cu ochii ascunşi după sprîncenele ca nişte streşini, o claie de fîn care-i ţine loc de păr, două ciocane mecanice în loc de mîini şi o pereche de turnuri în loc de picioare. Pare făcut să lovească şi să dărîme, iar cînd vorbeşte parcă tună şi fulgeră. Mary e o tînără măruntică şi mioapă, în orice caz sfioasă şi delicată, ca o jucărie, rămînînd o taină faptul că soţul ei, în preajma căruia stă mereu, n-a sfărîmat-o pînă acum.

— Bun găsit ! bubuie Darn Down.

— Bună dimineaţa ! Vă aşteptam

— Dar ce, vi s-a stricat locvorobotul ? ciripește Mary, cu voce suavă.

— L-a... l-a revizuit Vel, ieri ! Așezați-vă pe unde apucați.

— Mary, ți-am spus eu ! tună înveselit Darn.

— Închipuie-ți, Ada, v-am sunat toată seara. Darn prevăzuse că Vel distruge mașinile și azi dimineață m-a luat pe sus să venim la voi.

— Ați distrus admirabil ! constată uriașul, privind instalația de climă artificială. Ei, eroule, felicitări !

Genar a apărut în ușă, mușcînd primitiv dintr-un cotlet.

— Bine-ați venit ! Vă place ?

— Ehei, eu te-am întrecut ! Ia zi tu, Mary !

— O să vă rugăm să ne găzduiți la voi un timp. El ne-a dărîmat vila.

— Cine ? Darn ?

— Nu te mira, Ada ! Chiar așa, am făcut-o bucăți. În trei ceasuri. Era îmbîcsită de mașini, pînă și în pereți. Dacă tot a hotărît Vel să scăpăm de ele...

— Stai, mă, smintitule ! Nu în felul ăsta.

— Ce, dai înapoi ? Dă înapoi, Ada ?

8

Laboratorul psihiatrului. Ecranele de sus, de lîngă tavan, redau imaginea locuinței lui Genar. Tuning urmărește discuția, privind atent la tot ce se petrece pe ecrane.

Genar : Vrei să rămînem în stradă cu toții ?

Darn : Vă privește. Eu știu că o treabă e bine s-o faci pînă la capăt. Asta e ! Ia, dați-mi ceva de-ale gurii ! Mi-a trezit pofta Vel. Și, oricum, să faci o casă harcea-parcea nu-i o bagatelă, cere un serios consum de energie.

Pe Tuning Clit îl pufnește rîsul, văzînd cu cîtă ardoare se umflă în pene eroul de pe ecran.

Genar : Nu mai avem nimic. Dacă vrei, osul cotletului.

Darn : Haida-de ! Cum, nimic ?

Ada : Bucătarul zace în lada de gunoi.

Darn : Am impresia că istoria asta cu mașinile se cam împotmolește pe undeva. Voi ce credeți ?

Genar : Vrînd-nevrînd, pînă la urmă sîntem nevoiți să apelăm la automate. De la ele luăm mîncarea și hainele...

Darn : Atunci, ce facem ?

Genar : Zău că la asemenea urmări nu m-am gîndit !

— Cred și eu că nu te-ai gîndit! replică Tuning cu voce tare. Altfel nu făceai atîtea prostii. Întrerupeți emisiunea! ordonă el automatelor nevăzute.

— Maestre, se aude o voce în veșnicul difuzor, „Falanga Dogmaticilor" a scos o carte împotriva dumneavoastră și a anunțat un ciclu de conferințe publice cu tema: „Falsele dileme ale pseudoștiinței adepților școlii de psihiatrie a maestrului Tuning Clit".

— Aha, aha! se întărîtă ca un motan bătrînelul. Bravo! Ai grijă de laborator, să nu ne trezim cu vreo surpriză. Alerg acasă la Genar. Auzi, mucegaiurile!... Mașini ruginite!..

9

Acasă la Genar, cele două familii caută o soluție. E o liniște ciudată, fiecare scormonindu-și gîndurile. La geamul deschis a și apărut Clit. E vesel ca niciodată.

— Ce se-ntîmplă aici?

— Maestrul Tuning! exclamă în cor și uimiți soții Genar, uitînd, evident, să-l mai salute pe ilustrul și neașteptatul musafir.

— De unde ați aflat ce se-ntîmplă? își revine Ada.

— Ai sosit tocmai la timp, adaugă Vel. Bun-venit! Intră!

— Aș fi preferat ușa, dar cum e stricată, mă conformez situației. Și psihiatrul pătrunde în încăpere pe fereastră. Ce vreau să vă-ntreb? zice el în loc de bun-găsit. A, da! Cutremurul de azi-noapte a adus pagube mari? Știți, eu am somnul greu și n-am simțit...

— Ce cutremur? se miră Darn Down.

— Cel care v-a distrus instalațiile. Bine că a scăpat măcar casa.

— A, nu, stimate maestre, își umflă pieptul Darn. Comiteți o eroare. El, Genar, adică noi... Le-am făcut inofensive.

— Nici nu v-am prezentat. Prietenul nostru, Darn Down, coleg de școală cu Vel, și soția lui, Mary Wilde.

— Imbatabilul Darn Down? zîmbește cu bonomie moșneagul. Cine nu-l cunoaște pe campionul mondial de box și lupte libere? Încîntat!

— Maestre, roșește atletul, de fapt meritul meu... Ce să mai vorbim, dacă e ceva de dărîmat, eu mă ofer bucuros!

— Îmi amintesc, presa observa că dumneata nu-ți învingi adversarii, îi dărîmi. Presa... Apropo, ce-i cu voi, Genarilor? Mi-au ajuns la urechi niște zvonuri ciudate.

— Zvonuri? se bucură Vel.

— Da, un anume pilot ar fi comis un act irațional. Ia stai, mi-am spus, să verific. Bănuiesc că-i o rușinoasă încercare de calomnie. Hai, povestiți-mi cum a fost ? Mai întîi să luăm loc.

— Încă o dată, iertați-mă ! se scuză Ada. Mi-am uitat îndatoririle, sîntem nițel zăpăciți.

— Ceea ce înseamnă că trebuie să mă aștept la noutăți.

— Povestea e cam lungă, îl avertizează Genar.

— Am timp.

— În urmă cu doi ani, nava de mărfuri „Elephant" pilotată de mine a suferit un accident. Toată lumea fusese convinsă c-am pierit.

— Știți, maestrul Clit a fost atunci singurul om care a susținut cu tărie că Vel trăiește intervine Ada, adresîndu-se uriașului și soției sale, Mary.

— Singurul om ?... Și pe ce se baza această „minune" ? întreabă Mary, întorcîndu-se respectuoasă spre savant.

— Nu-i nici o minune, ia cuvîntul Genar. Sînt cunoscute amplele studii întreprinse de maestrul Clit asupra cîmpurilor de biounde...

— Și ce-i cu asta ? îl întrerupe Down.

— Orice om viu, prietene, gîndește... Scuze, maestre ! Îmi permiteți să dau cîteva explicații banale ?

— Te rog !

— Și gîndind emite un anume cîmp de biounde. Aceste biounde emise de creierul meu au fost captate de aparatele maestrului Clit. E simplu. Așa am fost salvat.

— Da, dar nu-mi mai amintesc de amănuntele accidentului...

— Iată, racheta s-a avariat. M-am ciocnit de un asteroid. Cabina s-a făcut țăndări, laolaltă cu radioastralul. Noroc că purtam scafandrul cosmic. N-am mai putut lansa nici un semnal, iar racheta de intervenție, trimisă după mine, nu m-a zărit și s-a întors la bază. De unde s-a tras concluzia că m-am prăpădit.

— Maestrul Tuning...

— Bine, continuă ! îl zorește bătrînul, întrerupînd-o pe Ada.

— Compartimentele cu bagaje scăpaseră și aer aveam berechet în rezervoare. Astfel că două luni am dus o viață de robinsonat.

— Asta ce mai e ? ciripește timid Mary.

— Odinioară, un om pe nume Robinson Crusoe a fost aruncat de furtună pe o insulă pustie, unde a trăit multă vreme singur.

— De unde știi ?

— Printre mărfurile din navă se afla și un cufăr cu cărți, niște cărți străvechi, tipărite pe hîrtie. Le-am citit pe toate, din scoarță-n scoarță. La întoarcere, după ce-am fost salvat,

am aflat că stăpînul lor navighează spre Sirius. Cum altcineva n-a venit să le reclame, le-am luat la mine. Vă interesează?

— Cum nu? zice psihiatrul. Să le vedem! Aha! „Robinson Crusoe", „Ivanhoe". Interesant! Ia te uită, și ciclul Winetou, „Ultimul mohican"... Dar asta? „Cei trei mușchetari", „După douăzeci de ani"... Omul tău e un maniac, dragă Vel! A adunat numai cărți de aventuri. Curios, unde le-a mai găsit? Credeam că ale mele sînt unicele exemplare. Pe vremuri, literatura aceasta era citită doar de copii.

— Cum, se miră Ada, și dumneavoastră le-ați citit?

— Mă interesează istoria.

— Am și vreo cîteva cărți numite... un moment... da: științifico-fantastice, spune Vel. Un soi de anticipații de-ale noastre, dar altfel. Mi-au plăcut mai puțin, vă spun îndată de ce.

— Nu, dragă Mary, întrerupe Darn, nu vreau să le văd pe toate. Sînt scrise într-o limbă imposibilă. Poftim cuvinte: *turnir*, *mo...mocasini*, *trin-chet* — asta ce-o mai fi?

— Numele unui catarg de corabie, lămurește Clit. Sper că măcar te-au distrat, Vel?

— Nu numai atît. De bună seamă că multe lucruri nu le-am priceput decît vag. De exemplu: niște cavaleri care se

chinuiau să învețe cum se luptă și se ucide; niște intrigi de curte între regi și regine, cu un cardinal și.. Mă rog. Oamenii ăștia se plictiseau de moarte. Un mecanism grozav de complicat. Și pe urmă — brr! Omoruri, războaie!...

— Atunci cum de ți-au plăcut? se uimește Mary.

— Oamenii trăiau mai mult în mijlocul naturii. Mai clar: trăiau fără mașini și era minunat. Am avut străbuni viteji, căliți, robuști. Călăreau. N-au suferit de guturai și hemoroizi, ci doar de rănile căpătate în luptă. Natura sălbatică le era prieten. Nu cultivau florile și copacii în sere. Ce să vă mai spun? Norocul a făcut ca în lunile acelea să trăiesc și eu aproape ca dînșii.

— Și-ai fost mulțumit? se interesează Tuning.

— Fericit. Aprindeam focul cu mobilierul rachetei...

— Admirabil! mîrîie Darn. Focul! și face un gest nedefinit.

— Voi nu știți ce poem e un foc adevărat... La întoarcere, mă bucuram că vin printre oameni, și cînd colo am venit printre mașini. Mă îngrozește diferența între viața mea de acolo și cea de-acum. Dumneata, Tuning, trebuie să-ți dai seama. Deodată m-au prins cătușele unui confort rău înțeles. În curînd toți mușchii au să ni se atrofieze.

— Ești sigur? se sperie campionul de box.

— Sîntem exact cum ne descriu vechile cărți științifico-fantastice: un morman de automate din care mai ies, ici-colo, cîte-o mînă sau un picior omenesc și rareori cîte-o ureche. Dacă așa stau lucruile, la ce ne mai trebuie oare suflet și simțire? Să le extirpăm! Să le extirpăm, ca pe orice apendice inutil.

— Da! se înflăcărează Darn. Să le extirpăm! Să le... Adică invers! De ce rîdeți?

— Și ce propuneți voi, Genar? întreabă Clit.

— Să nu ne mai automatizăm existența.

— Depinde, îl oprește Ada, depinde în ce fel ne-o automatizăm.

— Ada nu e întru totul de acord cu ideile noastre.

— Dar dumneata, Mary? se interesează bătrînul.

— Mie, ca om de știință, mașinile îmi sînt necesare... La laborator. Soțul meu are altă părere. Supermașinismul ne înăbușă. Am fost de acord cu el. I-am cerut totuși să mi-o demonstreze. Prima demonstrație a avut loc: nu mai avem vilă, nu mai avem mașini... Avem aer, mîncăm aer...

— Ieri, văzîndu-mă cu o valiză mare în spate, oamenii m-au crezut nebun, se spovedește Vel. Iar acum ne-am împotmolit. Mary, fără ironii!

— De ce? Sînt obiectivă.

— Aici, în oraș, adică pe Pămînt nu putem trăi fără mașini, încearcă să-l lămurească Ada. Lumina și toate celelalte,

hrana ni le luăm de la ele sau cu sprijinul lor. Uite! Vel a stricat aseară bucătarul electronic și-acum flăminzim. Aș vrea eu să gătesc, dar de unde alimente? Să apelez tot la Centrul cibergastronomic?

— Trădare! mormăie Down.

— Dă-ne un sfat, maestre Clit! Ada, nu-i tratezi cu nimic pe musafiri?

— De cînd au venit mă întreb ce le-aș putea da. Scuzați-mă un moment, să caut! și iese.

— Nu m-am gîndit niciodată la ideea voastră. Deși acum, ascultîndu-vă, îmi vine să cred că aveți dreptate. Adică să scăpăm de mașini...

— De toate mașinile! strigă Darn categoric.

— Ba nu, doar de roboții inutili, îl tempereazǎ Genar.

— Nu prea vă-nțelegeți. Totuși ceea ce este important e să vă puteți argumenta punctul de vedere. De-acord?

— Exact! aprobă cei doi bărbați.

— Atunci iată ce vă propun: luați-vă zborul!

— Încotro? intră Ada cu o tavă. Am găsit niște răcoritoare și ceva prăjituri. Serviți!

— Uh! Ce-i asta? se strîmbă Down. Suc de portocale?

— Cu ananas.

— Pune-i și lămîie, să fie ceai.

— Adevărat, recunoaște gazda, e oarecum cald, nu mai avem frigider.

— Deci primele rezultate sînt cam vagi, conchide Clit.

— Ții să ne ironizezi, maestre.

— Să vă ajut. Ziceam să plecați. Cred că soțiile voastre vă pot întovărăși.

— Dar unde? ciripește Mary din nou.

— Pe o planetă descoperită recent Are condiții prielnice vieții, dar n-a fost încă populată. Planeta Umbrelelor Albastre. Rămîneți acolo o vreme, să zicem un an... E mult?

— E bine.

— Fără nici o mașină. Ca strămoșii voștri.

— Minunat! strigă uriașul. Auzi, Mary?

— O echipă mare de actori reconstituie acolo universul Europei din secolul XVII, din vremea mușchetarilor Veți trăi în mijlocul lor.

— Splendid! E o epocă imediat anterioară mașinismului.

— Vă avertizez însă! Glasul moșneagului sună hotărît: Nici măcar o secundă nu veți putea ieși din atmosfera timpului. Veți participa la o experiență științifică pentru a cărei rezolvare se apelează la arta condiționării, deci a interpretării. Actorii au fost *condiționați* după toate principiile moderne în așa fel încît arta lor va atinge perfecțiunea. Să nu vă mire că amintesc aici de artă. Arta adevărată se bazează pe elemente

științifice, ba chiar pornind de la sisteme de matematici superioare, abstracte. În jocul vostru deci nu trebuie să existe nici o greșeală. Orice abatere de la acest joc va fi interpretată ca un act de nebunie, cu consecințe greu de precizat. Să nu uitați că veți trăi într-un ev primitiv. Va trebui să luați totul foarte în serios, de la galanteriile curții și pînă la dueluri. Poate va trebui să vă apărați viața, poate va trebui să ucideți...

— Maestre ! se îngrozesc femeile în cor.

— Tăcere ! Sînt regulile jocului. Morții vor fi reanimați, nu le duceți grijă. Sînt și dezavantaje în epocile voastre de glorie, ați uitat ? Acum, băgați de seamă ! Va trebui să faceți dovada că puteți trăi fără mașini, fără nici cel mai mic mecanism. Veți avea muschete și ceasornice, dar nu mai mult.

— Înțelegem...

— Ei, vă încumetați ?

— Mai e vorbă ! mormăie Down, încleștîndu-și pumnii.

— De bună seamă ! strălucește Genar.

— Poate că merită, încă mai șovăie Ada.

— Dar dumneata, Mary ?

— Dacă zice Darn...

— Atunci ne-am înțeles. Așteptați-mă două săptămîni, să pun la punct expediția. Și mai e ceva, Genar ! Adu-ți alte mașini, e păcat să vă chinuiți atîta timp fără ele. Dispare pe fereastră.

— Nu admit alte mașini ! bubuie uriașul, trîntind un pumn în primul fotoliu găsit, care sare din încheieturi. E o inconsecvență egală cu lașitatea ! continuă el.

Vila tremură, vibrează.

— Vrei s-o faci praf și pe asta, dragul meu ? cîntă Mary.

— Ia... iartă-mă ! șoptește bietul atlet, liniștit ca prin minune.

10

Unul dintre coridoarele Academiei din oraș — mostră de arhitectură sobră și încărcată, numai clasicism și tăcere, și, ici-colo, grupuri de oameni respectabili și respectați. În mijlocul culoarului, trecerea lui Clit e barată de o delegație a Falangei, compusă din Al Patrulea, Al Optulea și Al Doisprezecelea Dogmatic.

— Salutare, stimați colegi ! mustăcește Tuning.

— Auzim că pui la cale o nebunie, îl admonestează Al Patrulea.

— Specialitatea mea, replică iute psihiatrul. Un experiment.

— Te-ai gîndit cît are să ne coste ? vine la rînd Al Optulea și batista-robot îi iese singură din buzunar, la o comandă cerebrală, îi șterge fruntea și-i suflă nasul.

— Ei și ?... se amuză Clit.
— *Tarde venientibus, ossa!** strigă revoltat Al Doisprezecelea, socotind să-l dea gata, deși nu prea e sigur cum se traduce dictonul.
— Vă cedez oasele cu dragă inimă.
— Dar oamenii, oamenii ? se înăbușă Al Optulea, care nu mai poate scăpa din batistă — i se vîră în urechi și pe după guler.
— Lăsați oamenii în pace.
— Pe... *planeta* aia ? Terorizați de niște... niște...
— Întocmai. Și vor aduce rezultate pozitive.
— S-o crezi ! Am trimis o hîrtie la Președinte. Ești periclitat.
— Trebuie să riscăm. Orice experiență ascunde un coeficient de risc.
— Nebunie !... Curată nebunie !...
— Pentru sănătatea voastră fizică și psihică, pentru liniștea și fericirea celor care nu le au încă, pentru niște oameni pe care sîntem obligați să-i ajutăm.
— E inuman, psihiatrule ! sforăie batista, care a luat-o în sus, spre chelie. Vom cere o comisie de expertiză.
— Dacă vi se strică într-o zi mașinile, o să vă spînzurați cu cravatele automate ! Nu înțelegeți că și pentru voi șaisprezece mă lupt ? Pe curînd, respectabili colegi !

11

Intervalul cerut de Tuning a trecut. Grupul lui Genar așteaptă în grădina vilei. E o dimineață posomorîtă. În depărtare se aude tropotul unor cai, patru umbre sar zidul nu prea înalt al grădinii și tot atîția călăreți apar pe alee. Poartă haine pestrițe, pline de fireturi și dantele, cizme înalte, răsfrînte peste genunchi, pelerine largi le flutură pe umeri, spade lungi atîrnă de eșarfe, pălării splendide, cu pene le ascund chipurile.
Descalecă sprinten și înaintează cu animalele de dîrlogi. O reverență desăvîrșită face panașurile să măture nisipul. Apoi fețele celor patru se ridică semeț; ochii le scînteiază, plini de îndrăzneală și siguranță.
— Omagiile noastre doamnelor, rostește unul dintre ei, frecîndu-și urechile ca să și le-mbujoreze și ținîndu-și mîinile ridicate, să nu li umfle vinele.
— Domnilor, intervine alt bărbat, falnic, se cuvine să ne plecăm spadele în fața acestor doi bravi gentilomi, în slujba cărora ne punem de azi înainte viața, onoarea și vitejia.

* Celor veniți tîrziu li se dau oasele ospățului *(în l. latină)*.

Clasicul salut al mușchetarilor este scurt, precis și impresionant.

Cele două familii s-au ridicat uimite de pe fotoliile în care ședeau, neștiind ce trebuie să facă. În această clipă grea se ivește și Clit. Un oftat de ușurare, scăpat fără voie, dovedește cît de necesară îi era prezența. Necunoscuții, după ce și-au ascuns sub pelerine spadele lucitoare, cu gesturi elegante și gingașe sărută mîna femeilor. Apoi, întorcîndu-se spre soți, se înclină cu sobrietate, mîndri și provocatori.

— Cei trei mușchetari! bîiguie, în sfîrșit, Genar.

— Cea mai mare satisfacție a unui gentilom e să afle că faima isprăvilor lui trece din gură în gură și-l întîmpină la porțile unde se oprește, spune același bărbat falnic, poate cel mai mîndru din grup, a cărui înfățișare orgolioasă trădează un om deprins mai degrabă să poruncească. Da, domnule, ni se spune cei trei mușchetari sau cei trei nedespărțiți, cum vreți s-o luați. Domnul d'Artagnan e deocamdată ostaș în gardă, însă cu suflet de mușchetar, de aceea ar fi poate mai nimerit să ni se spună „cei patru". Însă tradiția, domnule, tradiția!...

— Pe dumneavoastră vă cheamă Athos, așa-i? întreabă Genar, încîntat. Iar dumnealui, care-și ține mîinile ridicate, trebuie să fie Aramis.

— Întocmai, domnule, răspunde acesta, și mușchetar de ocazie, căci vocația mea adevărată e preoția. Sînt un umil vînător din oastea Domnului, ca și Nimrod.

— Uriașul de colo bănuiesc că trebuie să fie Porthos.

— E cel mai mare adevăr rostit de o limbă omenească, pe legea mea! confirmă uriașul, răsucindu-și țanțoș mustața.

— D'Artagnan, ieși, te rog, în față, dumneata, cel mai tînăr și mai înțelept dintre noi! Degeaba te ascunzi, aerul dumitale șiret, de gascon, se vede de la o poștă, zice Athos. Iată, domnilor, omul care i-a jucat nu știu cîte renghiuri pehlivanului de cardinal, și mi-aș da un an din viață ca să vă pot arăta turbarea monseniorului cînd îi aude numele.

— Ei vă vor însoți pe Planeta Umbrelelor Albastre, intervine Tuning Clit. Au să vă ajute să treceți mai ușor peste perioada de acomodare și, pare-mi-se, veți avea împreună și niște aventuri.

— Așteptăm să cunoaștem numele domnilor, răsună glasul lui Athos.

— Și, dacă se poate, și pe-al doamnelor, șoptește, smerit, Aramis.

— Cred că doamnele și domnii sînt dintr-o țară îndepărtată și nu cunosc legile cavalerismului, încearcă să-i scuze d'Artagnan.

— Gata, anunță Tuning înveselit, a-nceput jocul! Același sfat, dragii mei, înainte de a vă lăsa în compania acestor strașnici seniori: jucați cît se poate de serios! Nu vor înceta nici în somn să fie mușchetarii lui Ludovic al XIII-lea, iar încercările voastre de a-i scoate din rol vor eșua. V-am explicat toate astea. Pentru reușita experienței voastre e bine să nu le uitați. Și-acum, hai, prezentați-vă!

— Numele meu e Darn Down.

— Gentilom de paie! îl repede Athos pe nefericitul campion. Ce reguli ale unei bune-cuviințe pocite te fac să uiți a da întîietate doamnelor? Pe cinstea mea că-mi ies din fire.

— Ce-i asta, maestre Clit?

— Politețea secolului al XVII-lea, dragă Genar, adică primul contact cu istoria. Jucați, doar ați intrat în horă.

Femeile se recomandă timid, prilejuind noi reverențe, care le încîntă. Bărbații sînt salutați la fel de scurt ca și înainte, apoi mușchetarii își leagă caii de copacul cel mai apropiat și cu infinite invitații și înclinări se așază alături de gazde în fotolii.

— Am aflat, domnilor, că trebuie să vă însoțim undeva, începe d'Artagnan, netezindu-și părul lung și negru. La ce vă pot folosi spadele noastre?

— Fiindcă ele se numără printre cele mai strașnice spade din regat, domnule, țineți minte, intervine Porthos.

— Domnilor, ia cuvîntul Clit, oamenii pe care-i vedeți au o însărcinare de mare răspundere, de la însăși...

— Sșșșt! îl obligă Aramis la prudență. De la maiest...

— Exact. Dumnevoastră îi veți însoți, veghind ca nici un fir de păr să nu li se clintească!

— Mai ales acele fire lungi și ondulate, care cu atîta grație se revarsă pe umerii rotunzi ai doamnelor... Fiți fără grijă! murmură Aramis, ca un pișicher ce e.

— Ca să vă fixați în epocă, se întoarce Clit spre cei patru soți, studiați cu atenție romanele din ciclul mușchetarilor. Le are Vel.

— Sînt actori desăvîrșiți! se minunează Mary.

— Luați pildă! Și ne-am înțeles, Genar! Nici cea mai mică mașină! Să nu care-cumva să vă prind!

— Cum? Cînd noi abia așteptăm să nu le mai vedem?

— Bine. Domnilor, următoarea întîlnire, în regatul francez de pe Planeta Umbrelelor Albastre. O planetă de poveste, total necercetată, cu mii de umbrele, uriașe umbrele... Și acum atenție! Vă expun planul principalelor voastre acțiuni. Veți debarca pe planetă împreună cu mușchetarii. După ce coborîți din astronavă va trebui să căutați la nord hanul lui Pillard,

hangiu renumit. Acolo vă vor aștepta mușchetarii. Împreună o să faceți o vizită regelui și reginei. Sarcinile voastre viitoare le veți primi acolo, la palat. Desigur, pe parcurs mai pot interveni și alte întîmplări. Acționați după cum vă taie capul. Am încredere în voi... Ah !... Era să uit ! Va trebui să intrați în anonimat, ca să spun așa. Darn se va numi *maître Nigaud*, Vel, *seigneur Perroquet*, iar voi, fetelor... Mă rog, n-are importanță. O să aflați și voi cum vă numiți. Asta e tot !... Rămîneți cu bine !

Fluturările panașelor produc o boare de vînt parfumat, apoi cavalcada se derulează în sens invers.

— A început ! mugește vesel Darn, apucă fotoliul lui Mary și l aruncă în sus, cu soție cu tot.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

POȘTA CITITORILOR

CONSTANTIN RAULIUC (București, B-dul Ana Ipătescu 41, Sector I) are în plus numerele 2—3, 9, 12, 14, 18—29, 33, 35—37, 290, 320—321 pe care le dă pentru primul număr al colecției.

DUMITRU SERGHIE CREȚU (Tr. Severin, str. Progresul nr. 91, jud. Mehedinți), avînd colecția în dublu exemplar, oferă unul dintre ele (broșurile sînt legate cîte zece ; lipsesc 34 de fascicule).

IOAN HODOBOC (satul Groșeni nr. 27, comuna Archiș, județul Arad) oferă numerele : 3—5, 7, 25, 27, 30, 41, 45, 55, 92, 95—96, 99, 106—107, 173, 332 pentru numerele : 38, 214, 219—220, 222, 232—256, 259—323, 339.

PROF. GH. J. CAPITAN (str. Renașterii 73, Arad—7) are în plus numerele : 116—121

VIOREL CERGA (Str. Reforma Agrară 1 A, Craiova) oferă următoarele numere pe care le are în dublu exemplar : 2, 4, 6—13, 16, 47, 52—54, 90—94, 98—100, 105, 107—110, 112, 115—123, 126—130, 132, 133, 136—138, 150—151, 166, 169, 171, 177—178, 194, 198, 222—223, 227, 234—236 ,239—248, 314—316, 321, 342.

PAVEL BELEAEV—ALEXEI LEONOV: primii „pași" ai unui pămîntean în spațiul sideral

Colonelul PAVEL IVANOVICI BELEAEV, comandantul navei spațiale „Voshod"—2, s-a născut la 26 iunie 1925, în satul Celiscevo din regiunea Vologda, la nord de Moscova. După absolvirea în 1942 a școlii medii, a intrat să lucreze ca strungar într-o uzină. În același an este primit voluntar în armată, iar în 1943 este admis la școala de aviație. După o asiduă și accelerată pregătire, în 1945 primește brevetul de pilot, cu specializarea în aviația marinei militare. Este repartizat într-o unitate de vînătoare pe frontul antijaponez. Ca urmare a unei lupte aeriene, este obligat să aterizeze forțat în condiții extrem de grele. După război soții Tatiana și Pavel Beleaev au două fiice: Irina și Ludmila. În 1956 Pavel Beleaev a intrat în Academia militară de aviație „N.E. Jukovski", pe care a absolvit-o în 1959, an în care primește și calificarea de „pilot militar clasa a II-a". La data cînd a fost selecționat în grupul cosmonauților, Beleaev avea la activ peste 2000 de ore de zbor pe diferite tipuri de avioane, precum și numeroase performanțe aviatice. Modest și reținut, Beleaev a cîștigat repede stima și încrederea tovarășilor din „orașul cosmonauților".

...Odată, pe cînd activa ca pilot în Orientul Îndepărtat, Beleaev parcurgea numeroase rute deasupra mării, aterizînd apoi pe o pistă îngustă, dispusă între dealuri stîncoase. Într-o zi, conducînd pe acest traseu un grup de avioane, la aparatul său s-a defectat ceva la sistemul de alimentare cu combustibil, care nu mai ajungea în motor. În avion exista și o pompă manuală... Pînă la aerodrom mai erau vreo 200 km, iar jos se întindea marea. Pilotul Beleaev a reușit imposibilul: a pilotat aparatul, a condus grupul și a manevrat necontenit mînerul pompei auxiliare! După părerea colegilor

din unitate, nici chiar pe pămînt un om n-ar fi putut lucra atîta timp la pompă... Și totuși toate s-au sfîrșit cu bine !

Cu o altă ocazie, tocmai se pregătea să aterizeze cînd deodată de peste mare a venit un val intens de ceață ce a acoperit aerodromul, și așa înconjurat de stînci. Încercatul pilot știa că trebuie să vireze o dată, ocolind un vîrf stîncos, apoi încă un viraj și urma coborîrea. Cunoscînd aproximativ durata fiecărui viraj și avînd rezervă de combustibil numai pentru 20 de minute, el a raportat situația la punctul de comandă și a cerut permisiunea să aterizeze. Cei de acolo au stat cu răsuflarea tăiată pînă ce aparatul a luat contact cu solul, efectuînd o manevră perfectă pe două roți, ca și cum pilotul s-ar fi găsit la un antrenament și nu la cîțiva pași de catastrofă !

Tovarășii lui Beleaev își amintesc și de o altă întîmplare semnificativă pentru voința cosmonautului. Era în august 1961, la antrenamentele de salt cu parașuta. Deși bun parașutist, Beleaev este trîntit brusc la aterizare din cauza unei rafale și suferă o dublă fractură la gleznă, ceea ce pune sub semnul întrebării însăși profesia lui de cosmonaut... După spitalizare însă, Pavel Ivanovici începe o adevărată luptă pentru deplina însănătoșire : face exerciții cotidiene de ridicare în picioare avînd în mîini greutăți tot mai mari. Rezultatul : la 18 martie 1965 Beleaev conduce nava din care colegul său, Alexei Leonov, avea să iasă în spațiul cosmic. Zborul lui „Voshod"—2 a durat 26 de ore (17 rotații, adică circa 7,2 milioane de kilometri).

Colonelul Pavel Beleaev, Erou al Uniunii Sovietice, are faima de a fi rezistat în mod excepțional la probele de centrifugă. În altă ordine de idei, se știe despre el că este un mare amator de pescuit subacvatic. Înainte de periplul lor spațial, Beleaev și Leonov, împreună cu soțiile, au petrecut o plăcută vacanță pe litoralul Mării Negre, pescuitul subacvatic fiind la mare cinste. În anul 1965, cu prilejul celui de-al 16-lea Congres internațional de astronautică, Beleaev și Leonov au prezentat la Atena în fața specialiștilor, printre care și Wernher von Braun, filmul și principalele rezultate ale misiunii lor spațiale. Tot atunci ei s-au întîlnit și au făcut un schimb prețios de informații cu echipajul navei spațiale americane „Gemini" 5, format din Gordon Cooper și Charles Conrad.

*
* *

Deși mai tînăr cu aproape zece ani (s-a născut în 1935 în regiunea Listvianka-Kemerovsk din Altai-Siberia), ALEXEI ARHIPOVICI LEONOV este legat printr-o strînsă prietenie de Pavel Beleaev, amiciție care s-a întărit în mod deosebit cu ocazia zborului epocal din martie 1965.

Fiu de miner siberian (tatăl său, Arhip Leonov, și mama sa, Evdokia, locuiesc în orașul Kali-

ningrad), Alexei a fost trimis de Comsomol în 1953 la cursurile de pilotaj, pe care le-a terminat cu succes. În tot acest timp, pasiunea pentru pictură a tînărului Alexei a evoluat. La Riga, lucrările sale sînt lăudate de însuși președintele Academiei de arte frumoase. Foarte greu se poate hotărî ce drum să urmeze : pictura sau aeronautica... În cele din urmă întinderile albastre înving, și Alexei Leonov intră cursant la Școala militară de aviație din Ciuguevsk (Ucraina).

În 1960 a primit titlul de „instructor al forțelor aeriene pentru pregătirea de parașutare-desant", ceea ce, împreună cu calmul, sănătatea si bogatele sale cunoștințe profesionale a făcut ca în 1959 să i se propună selecționarea pentru zborul pe „tehnica nouă", cum erau pe atunci numite cabinele spațiale. Iată cum cel ce construise în copilărie machete de avioane, iar în adolescență devenise un pictor talentat a ajuns să cunoască rachetele și navele cosmice.

În toamna anului 1959, în colectivul „oamenilor spațiului" a apărut tînărul pilot Leonov, care în curînd devine responsabilul minigazetei cosmonauților, denumită „Neptun". Deși de glumele uneori usturătoare ale respectivei publicații nu scăpa nimeni, redactorul Leonov era iubit și stimat de colegi, fiind foarte exigent chiar și cu sine însuși. În anul 1961, soții Svetlana și Alexei Leonov au o fetiță pe care au botezat-o Viktoria.

Înainte de zborul din martie 1965, cînd urma să fie primul pămîntean care să iasă în afara pereților protectori ai cabinei, optimistul Leonov a afirmat : „Ieșim noi și le lămurim pe toate... !" Celebra expediție în afara navei „Voshod"—2, în care Leonov s-a îndepărtat la cinci metri de aceasta, a durat în total circa 20 de minute ; în acest timp au fost parcurși pe orbită nu mai puțin de 10 000 km !

În toată această vreme pictura n-a fost abandonată, ba chiar i-a fost cosmonautului Leonov de un real folos ; de exemplu, ea l-a ajutat să învingă îndelungata singurătate suportată în „camera surdă". Apoi presa sovietică a publicat mai multe schițe și desene cu subiecte spațiale semnate „unul dintre cosmonauți". Acum știm că autorul era Alexei Leonov. Iată ce a declarat colonelul Leonov, cel care este și un calm pescar amator, dar și pilotul capabil să aterizeze cu un avion rămas în pană de combustibil : „Am luat cu mine în cabina navei «Voshod» hîrtie, creioane și vopsele. Nu puteam găsi oricînd prilejul de a picta nuanțele firmamentului pe care ni le descriseseră primii cosmonauți".

Alexei Leonov are și un alt hobby : cinematografia ; este un cineast amator destul de priceput, capabil să se extazieze în fața unghiului insolit al unui film.

Primul echipaj pe nava „APOLLO"

WALTER SCHIRRA

„Asul" celor 50 de cosmonauți americani, căpitanul de navă Walter Marty Schirra, pilotul cu 4 000 ore de zbor pe reactoare, decorat cu medalia Distinguished Flying Cross (Distincția Crucii de zbor), trimis de trei ori în spațiul cosmic, nu-și făcuse reputația unui văicăreț. Totuși, avînd aproape 38 de grade, semnalate, de altfel, și de aparatura de la secția medicală a Centrului spațial Houston, Schirra a transmis de pe orbită, din nava „Apollo"—7: „Am folosit o duzină de batiste, am luat două aspirine, dar aș vrea ceva mai tare..." De la Houston, dr. J. Zieglschmid a dat sfatul necesar, dar cosmonautul Schirra își merita răceala cu prisosință: cu circa 60 de ore înaintea lansării navei „Apollo"—7, comandantul acestei cabine nu găsise altceva mai bun de făcut decît să se ducă, fără voie, la vînătoare de porumbei sălbatici, de unde s-a întors cu picioarele ude și bine... răcit!

Cel ce a fost pînă de curînd, cînd a anunțat că se retrage din activitatea spațială, conducătorul moral al grupului de cosmonauți americani s-a născut la 12 martie 1923, în orașul Hachensack (New Jersey), ambii părinți fiind aviatori (tatăl era și inginer). Pe cînd Walter era copil, părinții săi își cîștigau existența făcînd zboruri de agrement și acrobație cu ocazia diverselor serbări populare și tîrguri.

După absolvirea la New Jersey a școlii „Dwight Morrow" (1940), Schirra a intrat la Colegiul de construcții de mașini din Newark; la sfîrșitul primului an de studii, tînărul Walter este trimis la Academia militară de marină din Annapolis, la terminarea căreia (1945) a primit titlul de inginer. Este apoi repartizat pe crucișătorul „Alaska", ce făcea parte din Flota a 7-a, după care urmează școala de pilotaj de la Pensacola (Florida). A efectuat serviciul militar în mai multe unități de vînătoare și vînătoare-bombardament și a frecventat cu regularitate cursurile

de perfecționare a personalului navigant. Printre cursurile urmate se numără și cele de la Academia de ofițeri ai aviației flotei militare de pe lîngă Universitatea statului California, precum și de la Centrul pentru pregătirea de piloți de încercare de la Patuxent River. A zburat pe multe tipuri de avioane, fiind considerat unul dintre cei mai buni interceptori pe care i-au avut forțele maritime militare americane. Schirra a ajutat la perfecționarea rachetelor „Sidenwinder", a fost ofițer proiectant și instructor de zbor pentru F7U — „Cutlass" și apoi a zburat cu avioanele F84E și F3H — „Demon" de pe portavionul „Lexington". În perioada experimentării aparatului F4H (aprilie 1959), Walter Schirra a fost selecționat de N.A.S.A.

După trei ani de antrenamente, la 3 octombrie 1962, Schirra a realizat primul său periplu spațial la bordul navei cu un singur loc Mercury „Sigma"-7, cu care s-a rotit de șase ori în jurul Terrei, parcurgînd aproximativ 230 000 km în circa 9 ore. La 39 de ani, cosmonautul Schirra a stat aproape două ore în Cosmos cu capul în jos ! De fapt, el era să abandoneze misiunea după două ore de la efectuarea primei revoluții, deoarece încălzirea combinezonului spațial era prost reglată. „Necazurile" nu s-au isprăvit aici, căci din cele opt ore și 14 minute de zbor pe traiectorie aproape două au fost parcurse în așa-numita „derivă liberă", deoarece au apărut o serie de defecțiuni în sistemul de urmărire și comandă al cabinei.

Wally Schirra a parcurs al doilea traseu spațial în calitate de comandant al cabinei „Gemini"-6, avînd copilot pe **Thomas Stafford,** cel care avea să conducă în mai 1969 echipajul navei „Apollo"-10. Plasată pe orbită la 15 decembrie 1965, cabina „Gemini"-6 s-a apropiat pînă la aproximativ 0,3 m de nava „Gemini"-7, care fusese lansată cu 11 zile mai înainte, avînd la bord pe **Frank Borman** și **James Lovell,** eroii de peste trei ani ai premierei „omul în jurul Lunii" („Apollo"-8, decembrie 1968). Zborul împreună al celor două cabine „Gemini" a durat 3,5 ore ; după 17 rotații parcurse în 26 de ore, la 16 decembrie 1965 Schirra și-a adus nava pe Pămînt, dovedind încă o dată calitățile-i strălucite de pilot și cosmonaut. Un an mai tîrziu devine doctor honoris causa în astronautică al Colegiului „Lafayette".

Al treilea periplu cosmic al experimentatului Walter Schirra a început la 11 octombrie 1968, ora 11,02 GMT, cînd o rachetă „Saturn"-1B a plasat pe o orbită circumterestră cabina „Apollo"-7, avînd la bord alături de Schirra, pe **Donn F. Eisele** și **Walter Cunningham.** În cele 11 zile de zbor, cosmonauții au făcut 163 de rotații, parcurgînd 7,3 milioane de kilometri, fiind efectuate manevre pe o orbită cu următorii parametri inițiali : perigeul — 226 km, apogeul — 280 km ; orbita a fost apoi modificată (285/445 km), s-au realizat manevre de apropiere și depărtare de cea de-a doua treaptă a rachetei purtătoare, modificarea poziției cabinei etc. Cu ocazia acelui zbor, echipajul condus de Wally Schirra a stabilit un record de durată în Cosmos pentru cabine cu trei cosmonauți (recordul fusese deținut din 1965 de echipajul sovietic de la bordul navei „Voshod"-1).

Cosmonautul Schirra, potrivit de înalt, roșcovan, în vîrstă de 46 de ani, era considerat hîtrul grupului de oameni ai spațiului

de la N.A.S.A. El este acela care, la 23 martie 1965, a ascuns în cabina „Gemini"-3 (comandată de regretatul colonel Virgil Grissom; copilot J. Young) un sandviș cu salam învelit într-o pungă de plastic... Știindu-i-se apetitul pentru asemenea gustări, colonelul Guss Grissom a fost penalizat; abia apoi s-a descoperit că adevăratul vinovat era șugubățul Wally Schirra !

Tot lui i se poate reproșa și „alarma falsă" dată în decembrie 1965 de la bordul navei „Gemini"-6 : în timp ce comenta, prin radio, evenimentele mai importante ale evoluției pe traiectorie, Schirra strigă deodată cu falsă emoție „Ah ! Văd ceva care se apropie de capsulă... punctul negru crește foarte repede... se apropie de cabină... !" Apoi, schimbînd complet tonul : „Nu-i nimic... era doar Moș Crăciun, care cobora spre Pămînt... !"

În viața de familie, Schirra este un bărbat model; cel puțin aceasta-i declarația soției sale, Josephine C. Fraser, din Seattle (Washington); au un fiu în vîrstă de aproape 19 ani, Walter, și o fată de 12 ani, Suzanne-Karen.

În încheiere trebuie să menționăm și faptul că pilotul-cosmonaut W. Schirra posedă nu mai puțin de unsprezece decorații importante : Distinguished Flying Cross, două Air Force Medal, două Distinguished Service Medal (N.A.S.A.), Medalia pentru servicii excepționale (N.A.S.A.), Navy Astronaut Wings, Distinguished Alumnus Award (Colegiul Newark), Harmon Aviation Trophy (1966), A.I.A.A. Award și American Astronautical Society Flight Achievement Award.

DONN F. EISELE

Comandantul american D.F. Eisele, locotenent colonel aviator, s-a născut la 23 iunie 1930 în Colombus (statul Ohio). După terminarea liceului s-a înscris la West Senior High School, renumită instituție de învățămînt din statul Ohio.

În 1952 a absolvit Academia militară de marină, după care, ca urmare a unei ample activități de cercetare științifică, își susține cu succes în 1960 teza de doctorat la Institutul tehnologic al forțelor aeriene din statul Ohio. De remarcat că doctoratul a fost făcut în specialitatea care avea să-i aducă nu numai consacrarea științifică, ci și gloria în astronautică !

Cosmonautul Eisele este un încercat pilot, provenit din pepiniera cunoscutei școli de ași ai aerului de la baza aeronautică Edwards din California (așa-numita Aerospace Research Pilot School), pe care au absolvit-o numeroși cosmonauți americani.

Înainte de a intra în rîndurile cosmonauților, pilotul doctor-inginer Eisele a îndeplinit funcția de inginer proiectant și pilot de încercare la Centrul aviatic „Special Weapons" din Kirtland (New Mexico). El a totalizat peste 4 000 de ore de zbor, dintre care circa 3 500 pe aparate cu reacție.

Selecționarea sa de către N.A.S.A. a avut loc în anul 1963, luna octombrie, în același grup cu **Russell Schweickart, David R. Scott, Michael Collins, William Anders** și **Walter Cunningham.**

La bordul navei „Apollo"-7 a îndeplinit funcția de copilot. Vorbind despre viitoarea-i activitate de astronaut, el a declarat revistei „Life" : „Mi-ar plăcea foarte mult să mai pot efectua un alt zbor cosmic, dar, din păcate, acesta va fi destul de îndepărtat. Aceasta contravine obiceiului meu de a planifica lucrurile înainte începînd cu 1—2 săptămîni și chiar pînă la șase luni..."

Eisele este căsătorit cu Harriet E. Hamilton, născută la Ohio. Familia Eisele are trei copii : o fată și doi băieți — Donn-junior (13 ani) și John (5 ani).

WALTER CUNNINGHAM

„Nu pot concepe că aș putea trăi în situația în care nu aș avea o posibilitate să zbor spre Lună !" Această categorică declarație a fost făcută de fizicianul Cunningham cu puțin înainte de a participa la misiunea spațială „Apollo"-7.

Născut la 16 martie 1932 în orașul Creston (statul Yowa), Wally Cunningham s-a dovedit foarte dotat pentru matematici și fizică încă pe cînd frecventa cursurile de la Venice High School (California). În anul 1960 a absolvit cu diplomă de onoare Universitatea californiană din Los Angeles, unde după numai un an va susține cu brio teza pentru titlul de doctor în fizică.

Activitatea de pilot Cunningham a început-o la vîrsta de 20 de ani, într-o unitate de aviație aparținînd forțelor maritime militare. A făcut serviciul în mai multe unități, pînă în 1956, cînd a trecut în rezervă cu gradul de maior. În această perioadă el a totalizat circa 3 500 de ore în aer, dintre care 2 800 pe avioane cu motor aeroreactiv.

Pînă în octombrie 1963, cînd a fost recrutat de N.A.S.A., Cunningham a fost cercetător științific al companiei Rand.

Este căsătorit cu Lo-Ella Irby, care i-a dăruit doi fii : Brian și Kimberly.

FL. Z.

UMOR

Fără cuvinte.

Desen de MIHU ANTIN

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

COLECȚIA

CLUB Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

SEPTEMBRIE 1969

PREȚUL 1 LEU 41007